

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera — ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izšla vsak torek in petek

Ljubljana, petek 16. oktobra 1942-XX

Cena posamezni številki 0.60

Sprememba časa za promet in javne obrate

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal tole naredbo o spremembi predpisov za promet in javne obrate:

Clen 1. — Do nove odredbe ne sme v Ljubljanski pokrajini nihče krožiti od 20. do 5. ure.

Clen 2. — Čas, ob katerem se morajo zapirati javni obrati in končati javne predstave se določa za vso pokrajino na 19.30 uro.

Clen 3. — Druge določbe naredb z dne 30. oktobra 1941-XX št. 135 in z dne 24. junija 1942-XX št. 125 se ne spreminjajo.

Clen 4. — Ta naredba stopi v veljavo na dan 20. okt. 1942-XX.

Ljubljana dne 13. okt. 1942-XX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Opozorilo imetnikom centralnih kurjav

Pokrajinski svet korporacij je ugotovil, da na zadnje opozorilo mnogi imetniki centralnih kurjav (tudi etažnih) sploh niso odgovorili ali so poslali nepopolne podatke. Zato opozarjamo ponovno, da morajo brez izjeme vsi imetniki centralnih kurjav (tudi etažnih) prijaviti Pokrajinskemu svetu korporacij, urad za kurivo, v Ljubljani, Beethovnova 10: 1. izvor kotla centralne kurjave, 2. ogrevno površino kotla, 3. morebitne rezervne kotle.

Kdor bi omenjenih podatkov ne predložil v teku 2 dni, ne samo da bo izključen od sleherne dobave kuriva, marveč mu bo vsa zalog kuriva, ki jo morebiti poseduje, zaplenjena in odgovorni bodo v smislu čl. 16. naredbe Visokega komisariata št. 169 z dne 2. septembra 1942-XX (Službeni list, kos 70. z dne 2. septembra t. l.) prijavljeni sodišču.

Pričetek kurjave

V kratkem bo objavljena naredba Visokega komisariata, s katero bo za zimsko dobo urejeno ogrevanje prostorov in ostale zadeve kurjave, ki so s tem v zvezi. Dolej pa opozarja Pokrajinski svet korporacij upravitelje naprav za centralne kurjave, ki obstojajo pri javnih oblastvih, uradih, zavodih, gostinskih obratih, hotelih in privatnih poslopih, da ne smejo, ako ne bodo objavljene drugačne odredbe, pričeti z ogrevanjem poslovnih prostorov in stanovanj pred 1. novembrom 1942.

Italijansko-nemški plačilni sporazum

Nedavno je bil podpisan sporazum o razširitvi italijansko-nemškega plačilnega prometa tudi na vsa evropska ozemlja, ki jih ima zasedena nemška vojska. Urejeno je tudi vprašanje turističnega plačilnega prometa z Belgijo, Holandsko, Norveško, Protektoratom, Generalno gubernijo ter Srbijo in Banatom za tujski promet iz Italije. Za te kraje je tečaj lire: Belgija 255.50 lir za 100 belg., Holandska 847.55 lir za 100 goldinarjev, Norveška 363 lir za 100 kron, Protektorat 63.80 lire za 100 kron, Gen. poljska gubernija 319.40 lire za 100 zlotov in Srbija z Banatom 31.95 lire za 100 din.

Italijansko-hrvatska davčna konvencija

(Nadaljevanje)

Končni zapisnik

Ob podpisu konvencije, sklenjene na današnji dan med kraljevino Italijo in Nezavisno državo Hrvatsko za preprečenje dvojnega obdačevanja z neposrednimi davki, je bila sestavljena naslednja sporazumna izjava kot sestavni del te konvencije same:

1. Naštev neposrednih davkov, veljajočih v obeh državah pogodnicah, v členu 1. konvencije ni vključen.

Dvomi, ki bi utegnili nastati v tem pogledu, se pojasnijo s sporazumom med vrhovnima finančnima oblastvoma držav pogodnic.

Vrhovni finančni oblastvi držav pogodnic izmenjata na koncu vsakega leta po potrebi seznam neposrednih davkov, ki veljajo v vsaki državi.

2. S poslovnim sedežem po čl. 3. konvencije se poleg sedeža dejanskega vodstva podjetja razumejo podružnice (filiale), proizvodni prostori, laboratoriji, nakupne in prodajne pisarne, skladišča in druge trgovinske naprave z značajem trajne ureditve kakor tudi zastopništva iste vrste.

Velja, da obstoji poslovni sedež po členu 3. konvencije, če posluje tuje podjetje v drugi državi pogodnici:

a) z uradnikom ali uslužbencem, ki ga plačuje to podjetje;

b) z zastopnikom, ki ima pravico neposredno zavezovati podjetje, tudi če ni posebne pogodbe v ta namen, zlasti pa pravico podpisovati pogodbe v imenu podjetja, tudi če zastopnik nima pravice sprejemati plačila za blago.

Ce ima tuje podjetje v drugi državi pogodnici zastopnika, ki običajno nastopa dejansko kot njen pooblaščenec, velja tudi v takem primeru, da obstoji poslovni sedež podjetja po členu 3. konvencije.

Ce posluje tuje podjetje v drugi državi pogodnici po zastopniku, ki je po pogodbi za zastopanje pooblaščen samo, da predlaga posle podjetju, katero samo odloča o njih, tako da se sklepajo posli med stranko in podjetjem, a ima zastopnik le pravico dobiti provizijo, če se posel res sklene, velja, da v tej državi ni poslovnega sedeža.

Zastopnikovo posredovanje samo za to, da se že sklenjeni posel izvrši, ne spremeni zgoraj opredeljenega stanja.

Obstoj namestitvene pogodbe se lahko ugotavlja po glavnih in postranskih znakih.

A. Glavni znaki so tile:

a) da obremenjajo upravni stroški posredovalcevi, zlasti najemnina za poslovne prostore, tuje podjetje;

b) da zastopa posredovalec eno samo tuje podjetje.

B. Za postranske znake je šteti tle:

a) da vlaga posredovalec prošnje za uvozna dovolila v imenu podjetja, katero zastopa,

b) da posredovalec neposredno in običajno sprejema plačila in prenaša terjatve podjetja, katero zastopa ali da oglašja za podjetje;

c) da posredovalec uporablja papir z glavo podjetja, katero zastopa,

pa, ali kaže druge zunanje znake podjetja.

Obstoj namestitvene pogodbe se v dvomu lahko ugotovi s stekom enega glavnega in več postranskih znakov.

Dogovorjeno je pa, da imajo finančna oblastva tiste države, v kateri zastopnik posluje, pravico nadzorovati poslovni način takega zastopnika in uporabljati pravila o glavnih in postranskih znakih. Ce se po znakih ugotovi, da zastopnik v nasprotju z določili pogodbe posluje kot pooblaščenec podjetja, velja, da obstoji poslovni sedež.

Samo iz tega, da je neka določna oseba ali neka družba izključna uvoznica izdelkov podjetja v eni državi pogodnici, se ne more sklepati, da ima tuje podjetje v drugi državi pogodnici poslovni sedež.

Dogovorjeno je torej, da za ugotovitev obstoja poslovnega sedeža po členu 3. konvencije niso odločilni samo navadni kupčijski posli, ki se opravljajo preko povsem neodvisnega zastopnika.

Tudi je dogovorjeno, da razstavljanje vzorcev ne ustanavlja poslovnega sedeža, ki bi se mogel obdačiti, toda s pogojem, da se vzorci ne prodajajo.

3. Vrhovni finančni oblastvi obeh držav pogodnic si pridržujeta pravico neposredno urediti obdačevanje podjetij za zračno plovbo na drug način, nego je določen v členu 5. te konvencije.

4. Prenos dobičkov iz poslovnega sedeža katerega italijanskega podjetja v Hrvatski osrednjemu sedežu še ne upravičuje uporabe

dodatnega davka (dodatni porez) — davka na dividende (porez na dividende) za te dobičke. Isto velja za prenos dobičkov iz poslovnega sedeža katerega hrvatskega podjetja v Italiji osrednjemu sedežu, ako bi se v Italiji uvedel podoben davek.

5. Obe stranki pogodnici sta sporazumni o tem, da obremenja del splošnih stroškov dejanskega osrednjega sedeža podjetja poslovni sedež, ki ga ima podjetje v drugi državi pogodnici.

6. Glede oseb, ki niso podaniki ne ene ne druge države pogodnice, smeta vrhovni finančni oblastvi s posebnimi sporazumi urediti posamezne primere, da bi se preprečila dvojna obdačitev, in to s posebnim ozirom na državljane tistih držav, ki so sklenile z državama pogodnicama konvencije zoper dvojno obdačevanje.

7. Navzlic določbam člena 17. konvencije ne daje uporabnost konvencije na dobo od 1. januarja 1941 do njene uveljavitve nikake pravice do kakršnega koli povračila za to dobo že pobranih davkov.

Sestavljeno v dvojnem izvirniku, v hrvatskem in italijanskem jeziku. Oba izvirnika sta avtentična.

V Zagrebu dne 27. oktobra 1941.

LORKOVIĆ
KOŠAK
CASERTANO

Videl po odredbi Njegovega Veličanstva Kralja Italije in Albanije, Cesarja Abesinije

Minister za zunanje posle
CIANO

Potrošnja papirja prepovedane proizvodnje

Združenju industrijev in Združenju trgovcev je poslal Visoki komisariat sledečo okrožnico glede starih vrst in zalog papirja:

Z ozirom na pridržek v razpisu z dne 19. sept. t. l. št. 3626/10 in dodatno k okrožnici z dne 4. julija t. l. št. 1534/4 se sporoča, da se grafična podjetja ne smatrajo vključena med podjetja (papirnice), katerim je prepovedana potrošnja papirja prepovedane proizvodnje.

Ker so dospeli na Visoki komisariat predvsem s strani strok, ki izvršujejo trgovino s papirjem, posebni podatki o pomembnih količinah zalog papirja prepovedane tipa, kot n. pr. patiniran papir, pergamin papir, dokumentni papir (carta protocollo) itd., ki so obstojale na dan 31. avgusta t. l. in ker so bile medtem že uvožene razne partije papirja inozemskega izvora ali pa je uvoz še v teku, Visoki komisariat, čeprav vzdržuje še nadalje prepoved papirni industriji glede izdelovanja in torej tudi glede prodaje papirja ter kartona prepovedanega tipa in teže, izjemoma dovoljuje trgovcem na veliko in na drobno prodajati papir in karton prepovedane proizvodnje, vsekakor pa samo do 31. decembra t. l.

Kar se tiče zalog papirja in kartona prepovedanega tipa, teže in formata pri grafični industriji, papirni in papirni industriji, založniških podjetjih, se smejo te zaloge prav tako uporabiti samo do 31. decembra t. l., medtem ko mora industrija papirja, v kolikor še razpolaga z zalogami tega papirja, ki še niso uporabljene, prijaviti svojemu združenju do 12. t. m. zadnje količine v treh izvodih. Združenje bo v teku 5 dni po prejemu prijave predložilo prijavo Visokemu komisariatu.

Nabava in delitev drv v Ljubljani

Od srede 14. t. m. razdeljuje odsek za kurivo, Gradišče št. 6, trgovcem kuriva imenike odjemalcev s podatki o nabavni upravičenosti in količini.

Upravičenci dobe pri trgovcu, h kateremu so se prijavili, naslednje količine drv: gospodinjstvo, ki ima samo eno osebo, 270 kg drv; gospodinjstvo z dvema osebama 360 kilogramov; s tremi, štirimi ali petimi osebami 450 kg; s šestimi ali sedmimi osebami 540 kg; z osmimi ali devetimi osebami 630 kilogramov; z 10 ali 11 osebami

720 kg in gospodinjstva z 12 ali več osebami 900 kg drv.

Gospodinjstvo s centralno kurjavo dobi (sorazmerno s številom oseb) samo polovico prej navedene množine drv. Kdor ima plin, dobi 10% manj od celotne količine. Kdor ima centralno kurjavo in tudi plin, pa sploh nima pravice do drv.

Gospodinjstvo, ki ima enega ali več podnajemnikov, dobi za dodatek še 270 kg drv, čeprav ima več podnajemnikov.

Tista gospodinjstva, ki imajo že tem množinam ustrezajoče zaloge drv, seveda ne bodo dobila drv. Kdor je naznanil manjšo zalogo drv, ta ima pravico še do razlike, da bo dopolnjena upravičena množina drv.

S temi drvmi bodo gospodinjstva morala shajati prvo polovico zime do konca leta, a za čas od Novega leta pa do kraja marca bodo stranke pozneje spet dobile enako množino drv kot za prvo polovico zime. Ljudje pa morajo pri porabi drv računati, da so ta drva namenjena za kuho in tudi za ogrevanje.

Odjemalci lahko dobe drva pri svojih trgovcih s kurivom že od četrtka, 15. t. m. dalje. Da ne bo prevelikega navala, naj upravičenci k večjim trgovcem hodijo po drva tako, da se bodo zvrstili upravičenci z začetnicami A do K že ta teden, drugi pa prihodnji teden. V splošnem naj se odjemalci ravnavo po razporedih, kakršne bodo določili in nabili posamezni trgovci kuriva.

K trgovcu je treba prinesiti s seboj mesarsko knjižico.

Grosisti neživilskih proizvodov

Visoki komisariat je na zadevno vprašanje pojasnil, da so grosisti z neživilskimi proizvodi pri prodaji ustanovam, bolnišnicam, dobrotelnim zavodom itd. dolžni prodajati po cenah, ki ne smejo biti višje ko tiste cene, ki so predpisane pri prodaji grosista — detalistu.

Zastoj pri izvozu bombaža iz Amerike

Odkar so Zedinjene države v vojni, ni več običajnih rednih izkazov o izvozu bombaža. Iz poročil raznih listov o pridelku in potrošnji bombaža pa je dobil »Pester Lloyd« naslednjo sliko pridelka, potrošnje in izvoza bombaža iz USA v milijonih bal:

pridelek	potrošnja	izvoz
1935./36.	7.95	5.44
1938./39.	6.85	3.33
1939./40.	7.75	6.18
1940./41.	9.72	1.20
1941./42.	11.04	1.20

Delež izvoza od vse potrošnje je dosegel l. 1941./42. samo še 10 %, dočim je znašal l. 1939./40. okrog 44 %, v povprečju zadnjih predvojnih let pa 41 %. Zaloge bombaža v USA so znašale v začetku pridelovalnega leta 1941./42. skupaj 22.32 milijona bal, in sicer 11.58 starega in 10.74 milijona bal novega pridelka.

Ali ste že poravnali naročnino?

Iz italijanskega gospodarstva

O načrtu za kmetijsko proizvodnjo v letu 1942/43. v Lombardiji je poročal v Milanu podtajnik kmetijskega ministrstva dr. Nannini. Obiskal je tudi sedež kmetijske zadruge in več vzornih posestev. Na teh sestankih se proučujejo pridelovalni načrti za posamezne pokrajine.

Ureditev italijansko-hrvatske gospodarske vzajemnosti je ta mesec znatno napredovala s sklenitvijo važnih sporazumov med pristojni mi ministrstvi. Razgovori so bili v Veneziji, vodji delegacij pa sta bila sprejeta tudi pri predsedniku stalne italijansko-hrvatske gospodarske komisije grofu Volpiju.

Poraba in prodaja katrana, umetne smole za asfalt in naravne mineralne smole sta na novo urejeni z odlokom od 12. oktobra. Plinar ne morajo destilirati vso zalogo katrana, ostala zadevna podjetja pa morajo dati zalogo katrana in smol na razpolago korporacijske mu ministrstvu. Prepovedano je uporabljati katrane za pridobivanje plinov, tlakovanje cest, za strešno kritje in za stavbene ploče, katanizacijo plutovine, konšerviranje lesa ter za proizvodnjo karbolineja.

Izšla so navodila za ustanavljanje prodajaln tipiziranega tekstilnega blaga in izdelkov. Trgovine morajo vložiti posebno prošnjo pri pristojnem krajevnem oziroma pokrajinskem uradu.

Novi predpisi za pisemsko pošto, objavljeni dne 6. t. m. v Uradnem listu kraljevine Italije, dovoljujejo rabo tehle jezikov: albanski, amharski, arabski, češki, bolgarski, kitajski, korejski, danski, finski, francoski, japonski, grški, italijanski, angleški, latinski, litvanski, norveški, nizozemski, perzijski, poljski, portugalski, romunski, ruski, srbsko-hrvatski, slovaški, slovenski, španski, švedski, nemški, tajski, turški, ukrajinski in ogrski. To velja za notranji in zunanji promet. Raba drugih jezikov in šifer ali dogovornih znakov je prepovedana. — V notranjem poštnem prometu je prepovedano rabiti nevidna črnila ali pisave, pa tudi rabiti kvadrirani papir ali trgovski ali ovojnice s podlogo. Prepovedano je vlaganje znamk v pisma. Navesti se mora pa vselej odpošiljatelj naslov, za pisma na zadnji, za dopisnice na prednji levi strani. — Pisma za inozemstvo, ki ustrezajo ostalim predpisom, se morajo oddajati na poštnem uradu, ki prevzame tudi denar za znamke in jih nalepi. Novi predpisi veljajo tudi za tiskovine. Pošiljke v nepredpisni obliki ali oddane drugače se ne odpremo oziroma se uvede kazenski postopek proti krivcem.

Prodaja izdelkov iz usnja: kovčegov, torbic, vozne opreme in hišne oprave ter kožne galanterije vobče je dovoljena samo še do 1. januarja 1943. Odlok korporacijskega ministrstva navaja navedeno ter izdelke. Izdelava pa je bila prepovedana že z odlokom 6. februarja, katerega predpisi veljajo še nadalje tudi za ukoriščenje tistega usnja, ki ni uporabno za izdelavo obutve.

Bolgarija in novo stanje na Črnem morju

Pod tem naslovom objavlja sofijski dopisnik zagrebškega tednika »Neue Ordnung« pregleden članek s podatki o mednarodnem prometu bolgarskih pristanišč. Izhodišče mu je nemški vojni uspeh na vzhodu.

Kot črnomoška obalna država opazuje Bolgarija vojne dogodke in tem predelu z veliko pozornostjo in zanimanjem, zlasti zato, ker je bila po zadnji vojni odrinjena od Egejskega morja, kar je bilo usoden udarec za njeno gospodarstvo in posebno še za ozemlje Rodopov, največja ovira pa za razvoj lastnega brodomarstva za neposredne zveze s svobodnimi morji. Njen promet je občutno padel.

Dejansko se je od leta 1919. ves njen pomorski trgovinski promet držal osmih pristanišč. Varna je propadala zaradi tega, ker je izgubila žitorodno dobruško zaledje. Ker se je morala Bolgarija omejiti na Črno morje, ji je pa postal toliko važnejši ta ozki prostor in je po tem zanimanju tudi spremljala spremembe mednarodnega ravnotežja.

Sedanja vojna je že od začetka nudila Bolgariji veliko priložnosti za povečanje lastnega vpliva, predvsem pa je zelo vplivala na njeno zunanjo trgovino, zlasti čezmorsko. Še leta 1939. so na primer plule iz bolgarskih pristanišč tuje ladje v temle razmerju: 55 angleških, 127 nemških, 245 italijanskih in ena francoska. V naslednjem letu so ti deleži padli na 18, 38, 120 in na ničlo, medtem ko se je še dobro držal promet z Romunijo, Turčijo in Rusijo.

Nova velika sprememba je nastala z nemško-rusko vojno, ki je Črno morje spremenila v bojišče, ker je bila Romunija že od začetka na nemški strani. Ker je Bolgarija tudi sama že leta 1941. spomlad pristopila k trojnemu paktu, ni mogla ostati miren opazovalec tega orjaškega boja na črnem morju in na njegovih obalah. Nastopila pa ni zgolj zaradi tega, ker je imela Rusija tako veliko pomorsko premoč ali zato, ker je ta v na-

sprotju z vsemi pravili potapljala bolgarske ko tudi turške trgovinske ladje, temveč že zato, ker se je sama morala že davno prej hudo boriti z boljševisko nevarnostjo na lastnih tleh in je bila pripravljena z vsemi močmi podpreti boj zoper tega skupnega sovražnika Evrope. Sovjeti so poleg tega takoj v začetku vojne jeli izkrcavati male teroristične skupine na bolgarskih tleh, ki so bile naglo uničene, promet pa ustavljen.

Bolgarija se je bila medtem povečala za osvobodjeni del Dobrudže in njeno gospodarstvo se je znova ojačilo, na jug pa se ji je nato odprla s pridobitvijo pristanišč ob Egejskem morju nova bodočnost. Za Veliko Bolgarijo je prinesel novi položaj na Črnem morju jasne in izredne perspektive. Predvsem bo lahko še naprej nemoteno vzdrževala najcenejši, pomorski promet z bližnjo Turčijo in njuna rastoča trgovina bo tudi ugodno vplivala na prijateljske odnose s to sosedno državo. Poleg tega se bo znova okrepila bolgarska obrežna plovba, ker so ceste še zelo redke in ker se je moral občutno omejiti avtomobilski promet zaradi pomanjkanja gume in bencina. V kasnejši bodočnosti pa se obetajo Bolgariji še popolnoma nove možnosti na morju in izvedla bo lahko velike načrte, ki so postali važni zlasti še zaradi priključitve zapadne Tracije in kosa egejske obale. Njeni prvi nalogi sta dograditev bolgarskega vojnega in trgovskega brodomarstva ter modernizacija vseh večjih bolgarskih pristanišč.

Vidi se, da se bo pričela po odstranitvi rdeče nevarnosti za vse črnomoške obalne narode doba varnosti in mirnega sodelovanja v duhu novega evropskega reda. Bolgarski narod se že resno pripravlja na to, da kar najbolje izkoristi velike možnosti, ki mu jih nudi novi položaj na Črnem morju, kjer mu je določeno posebno poslanstvo v prid evropske skupnosti.

Proizvodnja bencina in olj iz šote

Iz vseh delov Evrope se zadnji čas vrstijo novice o izumu novih postopkov in proizvodnih načinov za pridobivanje bencina in olja iz šote. V posameznih deželah so po informacijah iz gospodarskih virov v zadnjem času zelo povečali pridobivanje šote, s katerim je začela rasti posebna industrija za požlahtnjevanje tega sicer malo vrednega goriva. Iz Španije javljajo, da je vlada šoto in njene industrije proglasila za »državno važno gospodarsko panogo«, ki ji gresta posebna državna zaščita in podpora.

Proizvodnja šotnega koksja je zadnji čas v vseh tistih evropskih pokrajinah, ki razpolagajo z bogatimi ležišči šote, zelo napredovala in industrija, ki iz šotnega koksja izdeluje mazalna olja in bencin, je nepričakovano naglo napre-

dovala. Uspelo je z novimi metodami proizvajati iz šotnega katrana visoko kvalitetne motorne bencine, ki se uporabljajo celo v letalstvu. Razen tega daje destilacija šote v koks nekaj osnovnih kemičnih snovi, iz katerih se izdeluje že dragocen gradbeni material, ki uspešno nadomešča kovine, katere je morala Evropa prej uvažati z drugih celin.

V Nemčiji objavljeni statistični podatki kažejo, da je v zavojevalnih pokrajinah na vzhodu pridobila Nemčija nova velika ležišča šote, ki se samo na Letonskem cenijo na 1.7 milijarde ton. Ker računajo, da se iz 2 do 3 kg šote lahko pridobi 1 kilovatna ura električne energije, predstavlja zgoraj števila nazorno ogromni energijski vir, ki ga je Nemčija zajela

na vzhodu. Še dosti bogatejša pa je na ležiščih šote ozemlje Sovjetske zveze, ki ima za okroglo 150 milijard ton tega goriva.

Madžarska potujoča razstava za novo Evropo

Kulturni oddelek madžarskega zunanjega ministrstva je osnoval zanimivo razstavo, ki se imenuje »Potujoča razstava za novo Evropo« in bo krožila po Nemčiji, Italiji in Hrvatski. Razstavo so si najprej ogledali novinarji. S plastikami, fotomontažo, pregledi in vzorci je prikazano delo Madžarske po prejšnji vojni na vseh področjih. Po eno dvorano so določili za pregled političnega dela, socialno-političnega, kmetijskega in industrijskega. Namen razstave je pokazati svetu naprednost Madžarske in njen pomen za evropsko obnovo.

Tip »vojne lokomotive«

»Il Piccolo di Trieste« je objavil iz poročil nemških listov podatke o novi vrsti parnega stroja, ki mu led ne more škoditi. Novi tip lokomotive so sestavili na ukaz Vojne, oz. njegovega oboroževalnega ministra dr. Speera, in ni popolnoma nov po sestavi, temveč je racionalizirana le njega izdelava, da se prihrani surovine in delovni čas.

Pri vsakem stroju prihranijo 26 ton kovine in 6000 delovnih ur, tako da so v letošnjem septembru izdelali dvakrat toliko lokomotiv kot v marcu. »Vojna lokomotiva« pa ima posebno napravo proti oledenitvi in se bo zaradi tega uporabljala zlasti v prometu po širnih ruskih planjavah.

Prav znatne množine gradiva so pristigli z opustitvijo stopnišč, okene in drugih postranskih delcev. Prevečene, položene in ostružene so le važnejše površine. Sam tender je od teže 26 ton olajšan na 18 ton. Podoben je cisternskemu vozu, zato ima večjo prostornino, da gre vanj namesto 26 celo 34 m³ vode, premoga pa 10 ton.

Načelo varčevanja so uveljavili tudi pri izdelavi tovornih vagonov. Prej je tehtal tak voz 12.690 kg, novi tehta le 8140 kg, nosi pa lahko namesto 15 celih 20 ton. Od Novega leta dalje morajo vse nemške tovarne izdelovati samo te vojne tipe železniških vozil.

Denarstvo

V klirinškem prometu med Hrvatsko in Španijo velja obračunski tečaj 21.20 pezete za 100 kun.

Zagrebski denarni zavodi so v tednu Rdečega križa prispevali k zbirki 2.5 milijona kun.

Nova državna kovnica v Zagrebu začne delovati kot državno podjetje z glavnico 20 milijonov kun.

Srbska narodna banka sporoča, da krožijo neki ponarejeni turški bankovci po 50 piastrov in po 100 turških lir. Po 50 piastrov v Turčiji sami sploh ni zakonitih bankovcev, ponarejeni stotaki pa se lahko razločijo od pravih po tem, da je na njih namesto Kemalove slike predsednika Ienija.

Plačilni sporazum med Madžarsko in Srbijo za ureditev starih dolgoročnih obveznosti s priključnega ozemlja je bil sklenjen z veljavnostjo od lanskega 1. avgusta dalje. Srbski kakor tudi madžarski zunanjetrgovinski dolgovi se plačujejo na poseben likvidacijski dinarski račun, ki velja za Južno Madžarsko.

Rag. B. Baruffaldi

Via Gesù 12 - Milano (2)

Prodotti chimici per l'industria e agricoltura

«RIOLITO» il detersivo per tutte le industrie

«CANDOR» Bucato perfetto senza sapone

Kemični izdelki za industrijo in kmetijstvo

«RIOLITO» lužilo za vse industrije

«CANDOR» najboljši pralni prašek brez mila

Gospodarske vesti

Vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbensi davek v davčnih znamkah ter imajo davčne knjižice svojih nameščenecv še vedno pri davčni upravi, se opozarjajo, da jih v lastnem interesu čimprej dvignejo.

Ker so v tem letu mnoga podjetja svojim nameščencem zvišala plačo, se opozarjajo vsi delodajalci, da morajo vsem samskim nameščencem, ločenim ter vdovcem v starosti 30 do 60 let, odtegovati samski davek, ako njihovi prejemki presegajo 50 lir mesečno. Podrobna navodila se dobe pri davčni upravi.

Visoki komisariat je razpisal komisijski ogled naprav in parcel za nove naprave tvrdke Anton Res. Ob železnici v Ljubljani, na dan 30. oktobra ob 8.30 na kraju samem. Industrijska in gradbena tvrdka Res želi postaviti poleg skladišča za asfalt še transformator in razne stroje, drobilce, dva mlina, dva elevatorja, žago in kuhinjo za strešno lepenko. Načrti so na ogled pri VIII. oddelku Vis. komisariata in pri županstvu v Ljubljani. Do 28. oktobra je čas za pismene ugovore, za ustne pa še na razpravnem naroku.

Po načrtu novega zakona o delniških družbah se v Bolgariji ne bodo smele ustanoviti take družbe z nižjo glavnico ko 1.5 milijona levov, dividende in nagrade pa se smejo plačevati le po primerni taktici rezervnega sklada. Važne bodo tudi nove določbe glede manjšinskih delnic in o udeležbi tujega kapitala.

Prisilne dražbe za zasebne terjatve ostanejo na Hrvatskem še nadalje prepovedane. Podaljšanje velja za tri mesece.

Državna trošarina na vino je v novi hrvatski odredbi določena na 3 kun za liter, občinska pa sme znašati v Zagrebu in Sarajevu do šest, v vseh drugih mestih do 4 in v malih krajih 2 kuni. Podobno velja za žganje maksimirana trošarina po 30, 20 oziroma 10 kun za hektolitrsko stopnjo.

Zvišanje glavnice od 20 na 25 milijonov kun je odobreno zagrebški tvrdki Vladimir Arko, industrijski d. d. za proizvodnjo špirta, kvasa, etra, likerjev in kemikalij, sodov ter za trgovino z vinom in kmetijskimi pridelki.

Hrvatski oglasni zavod Interklam si je zvišal glavnico na 1 milijon kun in postal delniška družba. Na en milijon je bila zvišana tudi glavnica tvrdke Kristallum d. d.

Dosedanja prodajna tvrdka Bate v Bolgariji »Bolgarska kotva« d. d. je naročila v Nemčiji stroje za novo tovarno, da bi sama izdelovala čevlje cenejših vrst.

Posetnega kongresa na Dunaju se udeležuje poleg zadnjih naštetih držav tudi Turčija. Otvorila sta ga ministra Osi Host Venturi in Ohnesorge z velikima govoroma in naglasila upanje na ustanovitev evropske poštne zveze. Kongresu predseduje vodja finske delegacije.

Na mednar. obrtniškem kongresu v Budimpešti je imel prvi referat o sodelovanju obrtnikov pri proizvodnji vodja centrale nac. svetnik P. Gazzotti, za njim je pa predaval predstavnik nemškega obrtništva M. Thurn o sodelovanju obrtništva po vojni.

Bogata ležišča boksita so odkrili na Madžarskem blizu Budimpešte. Pričelo se se pospešene priprave za pridobivanje rude.

Za plinske, vodovodne in ogrevalne naprave so v Nemčiji znižali število modelov od 3000 na 250, ki se pa morajo izdelovati serijsko, da se doseže s tem velika pocenitev armatur.

Nova delovna pogodba sladkorne industrije. V Rimu so podpisali te dni predstavniki nacionalnih federacij delavcev ter industrijskih lastnikov sladkornih tvornic novo delovno pogodbo, ki se tiče delavcev, nameščenih v sladkorni industriji in v industriji alkohola prve kategorije. Nova delovna pogodba je velika pridobitev za 22.000 delavcev, ki delajo po sladkornih ter alkoholnih tvornicah v Venetu, Lombardiji, Emiliji, Romagni, Piemontu, Liguriji, Toscani, Umbriji, Laziju, Abruzzu, Campaniji ter Calabriji.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3

Telefon št. 22-72.

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrelce, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence

COTONIFICIO VALLETICINO

TVORNICA BOMBAŽA

Milano

Via Principe Umberto, 34